

Lietas Nr. C34046513
Lietas arhīva Nr. C-0465-13

SPRIEDUMS Latvijas Republikas vārdā

Saldū 2013.gada 25.septembrī

Saldus rajona tiesas tiesnese I.Kalniņa rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturīdzekļu piedziņu un

k o n s t a t ē j a :

/pers. C/ (turpmāk arī - prasītājs) cēlis tiesā maza apmēra prasību pret atbildētāju /pers. B/ (turpmāk arī - atbildētāja) par uzturīdzekļu piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka atbildētāja labprātīgi nemaksā uzturīdzekļus /datums/ dzimušā dēla /pers. D/ uzturam.

Lūdz piedzīt no atbildētājas /pers. B/ par labu prasītājam /pers. A/ uzturīdzekļus /datums/ dzimušā dēla bērnu uzturam 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna 7 gadu vecumam, 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi līdz bērna pilngadībai. Spriedumu daļā par uzturīdzekļu piedziņu lūdz izpildīt nekavējoties.

Prasība celta uz Civillikuma 179.panta, LR Ministru kabineta 2003.gada 1.jūlija noteikumu Nr.348 „Noteikumi par minimālo uzturīdzekļu apmēru bērnam” pamatiem.

/pers. B/ par prasību iesniegtajā paskaidrojumā norādījusi, ka prasību atzīst daļēji Ls 20 apmērā, norādot, ka, saskaņā ar 2012.gada 11.septembrī laulāto starpā noslēgtās notariālās vienošanās 4.1.punktu, atbildētājai nav pienākums maksāt uzturīdzekļus bērna uzturam, bez tam atbildētājas apgādībā atrodas divi nepilngadīgi bērni. Bērna tēvs ir informēts, ka jebkurā brīdī dēlu var nodot atbildētājas audzināšanā, ja viņam ir finansiālas vai ar dzīvesvietu saistītas problēmas.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.25panta pirmajā daļā noteiktajai kārtībai civillietā /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturīdzekļu piedziņu tiek izskatīta rakstveida procesā, jo puses nav lūgušas lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

Novērtējusi rakstveida pierādījumus lietā, tiesa atzīst, ka /pers. B/ maza apmēra prasība par uzturīdzekļu piedziņu ir pamatota un apmierināma pilnīgi.

No lietā esošās laulības šķiršanas apliecības (lietas 17.lapa) redzams, ka pušu laulība šķirta 2012.gada 11.oktobrī.

No lietā esošās dzimšanas apliecības (lietas 9.lapa) redzams, ka puses ir /datums/ dzimušā dēla /pers. D/ vecāki.

Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa paredz, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturīdzekļiem bērnam izšķir tiesa.

Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Puses 2012.gada 7.martā pie zv.notāra noslēgušas vienošanos notariāla akta formā par bērna aizgādību, uzturīdzekļiem un laulāto mantas sadali, atbilstoši 3.1.punktam vienojoties, ka pušu /datums/ dzimušais dēls /pers. D/ līdz pilngadības sasniegšanai vai līdz brīdim, kad viņš pats sevi var apgādāt, atrodas tēva atsevišķā aizgādībā (lietas 25.lapa).

Nemot vērā pušu savstarpējo vienošanos par bērna aizgādību, prasītājam, īstenojot bērna atsevišķo aizgādību, saskaņā ar Civillikuma 178.1panta pirmās daļas nosacījumiem ir visas no aizgādības izrietošās tiesības un pienākumi, tajā skaitā arī tiesības saņemt no atbildētājas līdzekļus bērna uzturam.

Pušu 2012.gada 7.martā pie zv.notāra noslēgtās vienošanās par bērna aizgādību, uzturīdzekļiem un laulāto mantas sadali 4.1.punkts paredz, ka atbildētāja nemaksā uzturīdzekļus pušu nepilngadīgā dēla uzturam (lietas 25.lapa).

Atbilstoši Civillikuma 1415.panta nosacījumiem neatļauta un nepieklājīga darbība, kuras mērķis ir pretējs reliģijai, likumiem vai labiem tikumiem, vai kura vērsta uz to, lai apietu likumu, nevar būt par tiesiska darījuma priekšmetu; tāds darījums nav spēkā.

Vecāku pienākums nodrošināt bērnus ar uzturu izriet no Civillikuma 179.panta nosacījumiem, līdz ar ko tiesa saskata, ka šāda vecāku savstarpēja vienošanās par uzturlīdzekļu nemaksāšanu nepilngadīgā bērna uzturam ir pretēja likumam un aizskar nepilngadīgā bērna ar likumu noteiktās tiesības saņemt uzturlīdzekļus no saviem vecākiem.

Augstākās tiesas Senāts, atklājot Civillikuma 179.panta saturu, ir norādījis, ka „No Civillikuma 179.panta satura izriet, ka tajā noteiktais vecāku pienākums bērnus apgādāt ir absolūts, beznosacījuma vecāku pienākums, vienīgi uztura prasības un saņemšanas apmērs saistīts ar vecāku mantas stāvokli. Šādu ar likumu uzlikto pienākumu bērna vecāki nevar atcelt pēc sava ieskata” (sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2001.gada 28.februāra spriedumu lietā SKC-107).

Civillikuma 179.panta piektā daļa paredz, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram vecākam neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Ņemot vērā iepriekš teikto, nosakot piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, ir piemērojami 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr.37 “Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam” 2.punkta nosacījumi, kas paredz katra vecāka pienākumu katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem uzturlīdzekļus šādā apmērā: katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai - 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas; katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai - 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2010.gada 30.novembra noteikumiem Nr.1096 minimālā mēneša darba alga no 2011.gada 1.janvāra valstī ir noteikta 200 latu apmērā, līdz ar ko minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kas jānodrošina katram no vecākiem bērniem no piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai ir attiecīgi Ls 50 mēnesī.

Kā iepriekš norādīts, tad uzturdošanas pienākums ir absolūts un likumdevējs, Civillikuma 179.panta piektajā daļā paredzot vecāku pienākumu nodrošināt bērnam iztikas līdzekļus minimālajā apmērā, nav paredzējis vecāka pilnīgu vai daļēju atbrīvošanu no nepilngadīgā bērna uzturēšanas pienākuma gadījumā, ja vecāks nav to spējīgs pildīt, kā to konkrētajā gadījumā norādījusi atbildētāja, atsaucoties uz apstākli, ka viņas apgādībā ir vēl divi nepilngadīgi bērni.

Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst, ka no atbildētājas par labu prasītājam ir piedzenami uzturlīdzekļi /datums/ dzimušā dēla /pers. D/ uzturam 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi līdz bērna 7 gadu vecuma sasniegšanai, 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi, sākot ar 7 gadu vecumu līdz bērna pilngadībai.

Uzturlīdzekļi tiesas noteiktajā apmērā atbilstoši judikatūrai, kas izveidojusies attiecībā uz Civillikuma normas par vecāku pienākumu gādāt par bērnu uzturēšanu tulkojumu (skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augustaspriedumu lietā Nr.SKC-556), piedzenami no 2013.gada 1.jūlija, kad tiesā celta prasība par uzturlīdzekļu piedziņu, jo ar prasības celšanas brīdi prasītājs saskaņā ar Civilprocesa likuma 1.pantu uzsācis savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju.

Tā kā prasītājs no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvots saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu, no atbildētājas par labu valstij atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta pirmajai daļai piedzenami tiesas izdevumi - valsts nodeva valsts nodeva par uzturlīdzekļu piedziņu Ls 90,00, kas aprēķināta Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a apakšp., 35.panta 3.punktā paredzētajā kārtībā no uzturlīdzekļu maksājumu kopējās summas par vienu gadu, kā arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas dokumentu piegādi un izsniegšanu pusēm Ls 4,30 apmērā.

Apmierināms prasītāja lūgums un spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties, jo šādu iespēju paredz Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punkts.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8.pantu un 97.pantu tiesa

no s p r i e d a :

/pers. A/ maza apmēra prasību par uzturlīdzekļupiedziņu apmierināt pilnīgi.

Piedzīt no /pers. B/, pers.kods /personas kods/, par labu /pers. A/, pers.kods /personas kods/, uzturlīdzekļus /datums/ dzimušā dēla /pers. D/, pers.kods /personas kods/, uzturam 25% (divdesmit piecu procentu) apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi, sākot ar 2013.gada 1.jūliju līdz bērna 7 gadu vecuma sasniegšanai, 30% (trīsdesmit procentu) apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi, sākot ar 7 gadu vecumu līdz bērna pilngadībai.

Piedzīt no /pers. B/, pers.kods /personas kods/, valsts ienākumos tiesas izdevumus - valsts nodevu Ls 90 (deviņdesmit latus) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 4,30 (četrus latus un 30 santīmus).

Spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Noteikt /pers.B/ tiesas sprieduma daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei 10 dienu laiku no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā trīsdesmit dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas - 2013.gada 25.septembra – Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Saldus rajona

tiesā.